

Дерев`янка Марина Миколаївна

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Кравченко Ольга Василівна

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ЕФЕКТИВНІСТЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Однією з актуальних проблем сучасної методики навчання іноземної мови є орієнтація всього навчального процесу на активну самостійну роботу студентів. Як свідчить досвід, самостійна робота студентів є важливим підґрунтям для формування професійних педагогічних умінь майбутнього вчителя.

Роль самостійної роботи є особливо важливою в теперішній час, коли перед навчальними закладами поставлено завдання формування у студентів потреби постійної самоосвіти.

Розкриваючи поняття самостійної роботи, необхідно зазначити, що потрібно розглядати не стільки характер діяльності студента, скільки управління цією роботою. Виходячи з цього, до самостійної роботи можна віднести лише ті навчальні дії, які здійснюються без прямого контролю як на занятті, так і поза заняттям.

Мета публікації: простежити динаміку розвитку і вдосконалення окремих аспектів організації самостійної роботи студентів на заняттях з практичного курсу англійської мови протягом останніх років. Завданнями роботи є: проаналізувати та узагальнити досвід кращих викладачів з організації самостійної роботи студентів на заняттях з практичного курсу іноземної мови; проаналізувати види робіт та способи організації найбільш ефективних видів самостійної роботи.

Створення та використання на заняттях навчальних матеріалів зі спеціальною орієнтацією на самостійну роботу є значним резервом оптимізації навчального процесу.

Виконання багатьох видів завдань передбачає парну роботу або роботу в мікрогрупах за відсутності безпосереднього контролю з боку викладача або під його наглядом у випадку необхідності його допомоги.

Значну роль у сучасному навчальному процесі відіграють нові інформаційні технології, що відкривають доступ до багатьох джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи для формування професійних умінь та навичок. Дуже важливо, щоб студент знав засоби навчання і вмів ними користуватися.

Ефективність використання Інтернету полягає в тому, що завдяки йому підвищується мотивація навчання. Студенти можуть самостійно вибирати необхідний навчальний матеріал, таким чином це дуже допомагає студентам у психологічному плані: у них з'являється впевненість у своїх силах, зникають культурні бар'єри. Використання Інтернету стимулює самостійну роботу студентів, оскільки студент може самостійно працювати у трьох сферах: комунікація, інформація і публікація.

При самостійній роботі студентів з Інтернетом необхідно брати до уваги, що матеріал там подається в аудіо, відео та анімаційній формі, крім того, тексти в Інтернеті автентичні. Комп'ютер допомагає студентам краще запам'ятовувати матеріал

Використання технічних засобів навчання, особливо відеоматеріалів є також важливим стимулом у вивченні англійської мови. Це надзвичайно ефективна форма учбової діяльності, яка активізує увагу, а значить і зацікавленість у вивченні іноземної мови і стимулює до самостійної роботи на заняттях. Вона сприяє удосконаленню навичок аудіювання і говоріння, оскільки зорова опора звукового ряду, що лунає з екрану, допомагає більш повному і точному розумінню його змісту.

Дуже ефективними є завдання на випередження матеріалу перспективного характеру, тобто надається програмний матеріал, що підлягає вивченню у майбутньому, і студенти самостійно можуть готуватися до нього в даний момент. Це дозволяє пробудити і розвивати пізнавальний інтерес, із більшою ефективністю проводити на заняттях бесіди, дискусії.

Використання індивідуальних завдань стимулює розвиток творчих здібностей студентів, сприяє обміну знаннями на учбових заняттях, створює творчу атмосферу.

Розширення перспективної самостійної роботи в структурі навчального процесу, важливість самоосвітньої компетенції для високої кваліфікації майбутніх спеціалістів зумовлюють безпосереднє врахування результатів самостійної роботи при визначенні рейтингового балу з практичного курсу англійської мови.

Навчання студентів прийомам самостійної роботи при виконанні завдань озброїть їх певним набором прийомів вивчення, розширить їх знання про мову, яка вивчається, і таким чином, забезпечить можливість досягти практичних цілей при вивченні мови.

Проаналізувавши та узагальнивши досвід сучасних викладачів вищої школи, можна зробити такі висновки:

- різноманітність форм самостійної роботи студентів зумовлює необхідність планування її відповідно до конкретних умов навчального процесу, рівня підготовки студентів;
- самостійна робота набуває творчого характеру, у процесі чого створюються необхідні умови для розвитку самостійного творчого мислення;
- удосконалюється і посилюється навчально-методичне керування самостійною роботою студентів, що сприяє її ефективності й результативності.

Палічук Діана Сергіївна

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Науковий керівник: Гуцуляк Наталія Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ДО СЕБЕ

Становлення особи як культурного громадянина залежить від позитивного розгортання її Я-концепції у системі самоуявлень. «Я-концепція» визначає ефективність і продуктивність діяльності людини, її ставлення до життя і до самої себе, а також впливає на суб'єктну позицію, актуалізацію соціальних ролей, а відтак і на професійний вибір.

Підлітковий вік є періодом інтенсивного особистісного становлення (І. Бех, І. Булах, Л. Божович, Л. Виготський, С. Максименко), характеризується розвитком внутрішньої позиції дорослого (О. Леонт'єв, С. Рубінштейн) та особистісної рефлексії (М. Боришевський, Н. Гуткіна, Г. Костюк, М. Савчин).

Для вивчення когнітивної складової Я-концепції, що передбачає уявлення людини про себе, про свої вчинки, дії та ставлення до себе, ми використали методику «Дослідження самоставлення» (С.Р. Пантілеєв, В.В. Столін). Науковці, які створили дану методику, звернули увагу на такі компоненти самоставлення: внутрішня чесність, самовпевненість, самокерівництво, віддзеркалене самоставлення, самоцінність, самоприв'язаність, внутрішня конфліктність та самозвинувачення.

У дослідженні приймали участь 40 підлітків, які є вихідцями із благополучних (20 дітей) та неблагополучних сімей (20 дітей). Під сімейним благополуччям розуміємо таку інтрасімейну атмосферу, в якій формується відчуття цілісності та внутрішньої рівноваги, що сприяє узгодженості психічних процесів та становленню зрілої особистості. Інформацію про рівень благополуччя досліджуваних нами сімей ми отримали від психологічної служби загальноосвітньої школи с. Банилів-Підгірний Сторожинецького району Чернівецької області.